

YRITYSTUKIOPAS 2017

Ilmajoki

Kauhava

Kuortane

Kurikka

Lapua

Seinäjoki

Sisällys

1	ALKUSANAT	4
2	YLEISTÄ YRITYSTUISTA	6
3	TUENMYÖNTÄJÄTAHOT	9
	• Leader-ryhmät	9
	• Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus	10
	° Yrityscase: Domretor Oy	13
	• Etelä-Pohjanmaan TE-toimisto	14
	• Finnvera	17
	• Tekes	17
	• Oppisopimustoimisto	19
	• ARA	20
	• Finnfund	20
	• Finnpartnership	21
	• Finpro	21
	• Nefco	22
	• NIB	23
	• Nopef	23
	• Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus	24
	• Suomen Teollisuussijoitus	24
	• TEM (sis. Hämeen ELY-keskus ja Varsinais-Suomen ELY-keskus)	25
	• Työeläkeyhtiöt	26
	• Työsuojelurahasto	26
4	LISÄNÄKÖKULMA	27
	Lisänäkökulma 1: EU:n erityisohjelmat pk-yrityksille	27
	• Horizon2020	27
	• Cosme	28
	• Eurostars2	28
	Lisänäkökulma 2: välillisesti tarjolla olevia EU:n hankerahoja	29

1

Alkusanat

Tämä yritystukiopas on tehty seitsemän eteläpohjalaisen kunnan – Ilmajoki, Jalasjärvi, Kauhava, Kuortane, Kurikka, Lapua ja Seinäjoki – toimeksiannosta ja LX Com Oy:n toteuttamana. Projektin ohjausryhmän ovat muodostaneet **Pekka Hunnako** (Seinäjoki), **Juha-Martti Kuoppala** (Kauhava) ja **Jouko Vuolle** (Lapua).

Oppaan käsikirjoituksen ovat laatineet **Tapio Eräheimo** ja **Taimo Stenman**, jotka vastaavat seuraavassa opasta koskeviin kysymyksiin.

Mitä opas sisältää?

Oppaassa käsitellään yrityksille suoraan tarjottavia avustuksia, julkisten organisaatioiden yrityksille tarjoamia rahoituksellisia ratkaisuja sekä edellisiin rinnastettavia kansallisia yritystukia. Lisäksi kuvataan EU:n rakennerahastot ja kuinka yksittäinen yritys voi – välillisesti – päästä osalliseksi niiden kautta jaettavasta rahoituksesta. Oppaassa kerrotaan myös keskeisistä EU:n suorista yritystuista.

Eli avainsanoja ovat yritys sekä rahallinen tai sellaiseksi rinnastettava tuki?

Juuri näin. Yrittäjälle henkilönä kohdistettavista tuista käsitellään vain starttiraha. Oppaassa ei myöskään tarkastella yrittäjälle tai yrityksille tarjottavia neuvontapalveluja, vaikka hyvä neuvo voi tunnetusti olla hyvin arvokas. Lisäksi on huomattava, että osa elinkeinotoiminnalle suunnatuista julkisista tuista on yritysten tavoittamattomissa: ne on pyhitetty yhdistysten, säätiöiden, kuntien ja kuntayhtymien kaltaisille toimijoille. Oppaan ulkopuolelle on rajattu myös maa-, metsä- ja kalatalouteen sekä merenkulkuaan liittyvät erityistuet.

Mitä mieltä tällaista opasta on tehdä, jos koko yritystukijärjestelmää ollaan järjeistämässä ja joidenkin tulkintojen mukaan ajamassa kokonaan alas?

Purkamisesta, perkaamisesta ja järjeistämisestä on puhuttu ikiajat. Radikaaleihin muutoksiin ei ole kuitenkaan päädytty. On kaikki syy olettaa, että järjestelmä pysyy yhä edelleen perusrakenteiltaan nykyisen kaltaisena.

Tuenhakijan tehtävä ei ole siis miettiä yritystukijärjestelmän mielekkyyttä tai mielettömyyttä?

Koska yhteiskunta katsoo kehityksensä kannalta hyödylliseksi myöntää yritystukia, niin otetaan olosuhteet annettuina. Tästä näkökulmasta yrittäjän/yrityksen tehtävä on hakea tukia, jos hän/se katsoo yhteiskunnan kannalta hyödylliseksi, että nimenomaan oma yritys saa avustusta. Lisäehto tietysti on, että tuen hakemisen ja käyttämisen kustannukset ovat pienemmät kuin saadut tuet.

Näettekö, että oppaasta voisi olla apua myös tukia myöntäville organisaatioille?

Ehdottomasti, monella tavalla. Jos opas tavoittaa – niin kuin tarkoitus on – yrityskehittämisen laajasti, herättää se uusia yrityksiä tukien hakuun. Tilastollinen tosi on, että noiden uusien yritysten joukkoon mahtuu tuenmyöntäjän näkökulmasta hyvinkin mielenkiintoisia tapauksia: hyviä kehitysideoita, joiden toteutumisen julkinen tuki mahdollistaisi ja joiden toteutumisella voi olla suuri seututaloudellinen merkitys pidemmällä aikavälillä.

Opas pyrkii myös edesauttamaan sitä, että yritykset lähestyisivät kussakin tilanteessa oikeaa tahoa. Tämä säästää sekä yritysten että tukihakemuksia käsittelevien aikaa. Lisäksi opas auttaa yrityksiä valmistautumaan tuenmyöntäjän tapaamiseen ennen hakemuksen jättämistä, jonka voi uskoa sekä karsivan turhia tukihakemuksia että parantavan hakemusten laatua.

On myös muistettava, että yritykset/yrittäjät eivät ole ainoita, joiden tietämys tukijärjestelmästä on puutteellinen. Sama koskee myös yritystukien jakajia ja yritysneuvoja, jotka kärsivät varmasti järjestelmän monimutkaisuudesta ja säännösten vaikeaselkoisuudesta. Uskomme, että opas on oivallinen työkalu myös yrittäjyyttä edistäville toimijoille.

Tarvitseeko tämä opas jonkinlaisia lukuohjeita?

Tuenmyöntäjätahojen kuvaukset on järjestetty niin, että ensiksi käsitellään tukilähteet, jotka uskoaksemme koskevat suurinta osaa seutukunnan yrityksistä. Niiden jälkeinen esitysjärjestys on aakkosten mukainen.

Jokaisen tuenmyöntäjätahon kuvaus päättyy yhteenvetoon sen keskeisistä tukikohteista/-muodoista.

Lisäksi on tärkeä tiedostaa, että tuettavat asiat ja myöntöperusteet elävät jatkuvasti. Tämän vuoksi päivitettävä verkko-opaskin voi sisältää hetkellisesti puutteellista tai väärää tietoa.

Tekstissä puhutaan mikroyrityksistä, pienyrityksistä ja keskisuurista yrityksistä. Mitä näillä tarkasti ottaen tarkoitetaan?

Viranomaistoiminnassa tukeudutaan seuraaviin määrittämiin:

Mikroyrityksen palveluksessa on alle 10 työntekijää ja sen vuosiliikevaihto on enintään 2 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma enintään 2 miljoonaa euroa. Lisäksi sen tulee täyttää riippumattomuus -ehto.

Pienyrityksen palveluksessa on alle 50 työntekijää ja sen vuosiliikevaihto on enintään 10 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma enintään 10 miljoonaa euroa. Lisäksi sen tulee täyttää riippumattomuus -ehto.

Keskisuuren yrityksen palveluksessa on alle 250 työntekijää ja sen vuosiliikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma enintään 43 miljoonaa euroa. Lisäksi sen tulee täyttää riippumattomuus -ehto.

Riippumattomuus -ehdon täyttävät yritykset, joiden pääomasta tai äänivaltaisista osakkeista 25 prosenttia tai enemmän ei ole yhden sellaisen yrityksen omistuksessa tai sellaisten yritysten yhteisomistuksessa, joihin ei voida soveltaa tilanteen mukaan pk-yrityksen määritelmää.

2

Yleistä yritystuista

Yritystukiin liitetään usein mielikuvia byrokratiasta. Tässä on varmasti perää vaikka samalla on todettava, että yritystukien hakeminen ja hallinnoiminen on viime vuosina helpottunut. Toki jokainen tuenmyöntäjä haluaa hakemukset ja selvitykset vain ja ainoastaan omille lomakkeilleen. Tyypillisiä ovat myös erilaiset lisätietopyynnöt ja käsittelyaikojen venymiset, jotka herkästi turhauttavat hakijaa. Toisaalta kysymys on julkisten varojen käyttämisestä, mistä näkökulmasta on perusteltua, että avustuksen myöntäjä selvittää riittävässä laajuudessa hakemuksen perustelut ja mahdollisen avustamisen lainmukaisuuden.

Hakemus muodostuu yleensä itse hakemuksesta ja sen liitteistä. Tavallisimpia liitteitä ovat hanke-suunnitelma, budjetti ja/tai investointilaskelma, avainhenkilöiden CV:t sekä tietoja hakijayrityksen taloudellisesta asemasta. Suunnitelmien ja laskelmien teossa saat neuvontaa kunnan elinkei-notoimesta.

JULKISUUS

Monet myönnettävistä tuista ovat osin tai kokonaan julkista tietoa. Julkisuuteen ei kuitenkaan kerrota liikesalaisuuksia eikä muita arkaluontoista asioita.

Yritystukien julkisuudesta voi olla apua sen saajalle. Esimerkiksi TEKESin tuki tai rahoitus nähdään monissa piireissä myönteisenä asiana: tuki indikoi yrityksen olevan alansa edelläkävijöitä.

TUET JA YRITYKSEN KASSA

Tuet maksetaan tavallisesti jälkikäteen toteutuneita menoja vastaan. Menotositteilla osoitetaan, että yritykselle ovat aidosti syntyneet ne kustannukset, joiden osittaiseksi kattamiseksi tukea on haettu. Maksuvalmiuden tulee siis riittää siihen, että menot voidaan hoitaa täysimääräisesti ennen avustusten tuloutumista.

Esimerkiksi investoitaessa 200.000,00 € koneeseen tulee se ensin maksaa täysimääräisesti ja saattaa kone toimimaan ennen kuin yritys voi hakea koneeseen myönnettyä avustusta. Tätä seuraa avustushakemuksen käsittely ja mahdolliset lisätietopyynnöt: avustuksen hakemisen ja sen maksatuksen välinen aika on tyypillisesti useita viikkoja.

Varsinkin isommissa hankkeissa tuenmyöntäjän kanssa sovitaan usein tuen maksamisesta useammassa erässä hankkeen kuluessa. Yleisperiaate pysyy kuitenkin samana: kustannusten, joihin avustusta haetaan, tulee olla toteutuneita ja maksettuja menoja ennen kuin niihin voi saada avustusta.

Joskus osaa toteutuneista menoista ei hyväksytä ja samalla osa myönnetystä avustuksesta jää saamatta. Hylkäämiset johtuvat yleensä väärinymmärryksistä. Varmin tapa estää näiden tilanteiden syntyminen on tehdä hakemus huolellisesti.

KOMPASTUSKIVIÄ JA OHJEITA NIIDEN VÄISTÄMISEEN

Avustushakemuksen kohteena olevaan **hankeeseen liittyviä sopimuksia ei saa tehdä ennen hakemuksen jättämistä, sillä muutoin hanke katsotaan käynnistyneeksi**. Käynnissä oleviin hankkeisiin ei myönnetä avustuksia. Tarjouksia hintatietojen kartoittamiseksi voi pyytää ja usein kannattaa, jotta kustannusarvio on mahdollisimman vakuuttava.

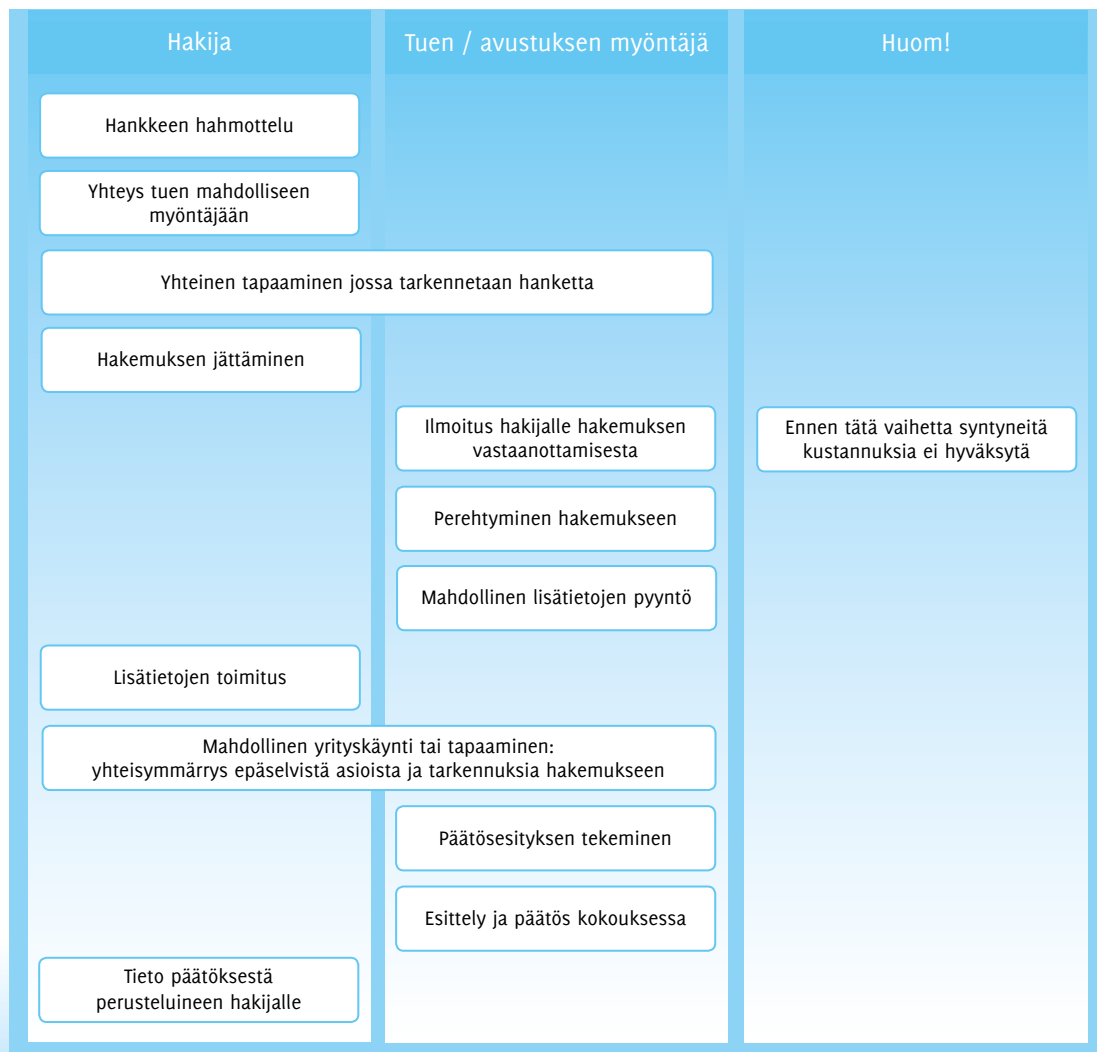
Myönteinen avustuspäätös tulee lukea huolella läpi heti kun se on saatu eikä sitten, kun on aika jättää maksatuspyyntö. Yritystuissa on usein yllättäviä ehtoja, jotka tulee tiedostaa hankkeen toteutuksen aikana. Pääsääntöisesti kysymys on muotoseikoista, jotka väärin tehtyinä ja huomiotta jätettyinä leikkaavat saatavaa avustussummaa. Esimerkiksi ostot ns. intressiryitysiltä voidaan hylätä kokonaan tukeen oikeuttavina menoerinä; intressiryityksellä tarkoitetaan yritystä, johon tuensaajalla on omistussuhde.

Hankehakemus kannattaa kirjoittaa ajatuksella. Mikäli hankkeessa tehdään asioita joita hakemuksessa ei ole mainittu, tapaavat ne jäädä yrityksen itsensä täysimääräisesti maksettaviksi.

Kun tukiviranomainen on tehnyt puoltavan avustuspäätöksen, on sen intressi, että hanke toteutuu mahdollisimman hyvin ja mieluiten hankesuunnitelman mukaisesti. Usein hankesuunnitelmasta voidaan kuitenkin poiketa merkittävästi, mutta tämä edellyttää asian etukäteistä läpikäymistä tuenmyöntäjän kanssa. Tiivistäen: kun hankesuunnitelmasta on pakko tai tuntuu järkevältä poiketa, niin älä ryhdy omavaltaisiin toimiin vaan ota yhteys tukiviranomaiseen ja keskustele tilanne rehellisesti läpi.

AVUSTUKSEN HAKEMINEN JA HANKEEN KULKU

Suurin osa haettavista tuista noudattelee samankaltaista hakemus- ja maksatustapaa. Itse hakuprosessi kulkee pääsääntöisesti seuraavalla tavalla:

Hankkeen toteutusvaihe etenee yleensä seuraavan tyypisesti:

Hakija	Tuen / avustuksen myöntäjä	Huom!
	Rahoituspäätös	
Ehtojen hyväksyminen		Tutustu ehtoihin huolellisesti
Hankkeen toteutus		Jos hankkeessa muutoksia, neuvottele myöntäjän kanssa etukäteen
Mahdollinen välimaksatushakemus ja raportti		
	Maksatuksen ja raportin käsittely	
	Rahoituspäätös	
Raha tilille		
Hankkeen toteutusta		
Hankkeen päättäminen		
Maksatushakemus ja raportointi		
	Maksatuksen ja raportin käsittely	
	Rahoituspäätös	
Raha tilille		
Aineiston säilytys		Yllättävänkin pitkä aika, jopa yli kirjanpitoaineiston säilytysajan
	Mahdollinen tarkastus	

LEADER-RYHMÄT

Leader on toimintatapa, jolla julkista valtaa siirretään paikallisille toimijoille. Euroopan Unionin osarahoittamat Leader-tuet on tarkoitettu kehittämistoimiin, joiden tavoitteena on synnyttää uusia elinkeinoja ja työpaikkoja sekä lisätä alueen elinvoimaisuutta. Toiminnan lähtökohtana on nimenomaan omaehtoinen kehittäminen: ideat tulevat paikallisilta toimijoilta ja asukkailta itseltään. Leader-rahoituksella tuetaan yhteisöjen ja yritysten kehittämistä sekä lisäksi mm. kylätoimintaa, koulutusta ja asukkaiden aktivoimista.

Leader-ohjelman käytännön toteutuksesta ja rahoituspäätösten tekemisestä vastaavat paikalliset toimintaryhmät, joita Etelä-Pohjanmaalla on neljä (Aisapari, Liiveri, Kuudesta ja Suupohjan kehittämissyhdystys). Rahoituspäätösten viranomaisvahvistajana toimivat Maaseutuvirasto (MAVI) tai ELY-keskus riippuen rahoitettavan asian luonteesta.

Yritystoimintaan kohdistuvaa Leader-rahoitusta on saatavilla aloittaviin ja jo toiminnassa oleviin yrityksiin sekä yritysten yhteishankkeisiin:

- **yrityksen tuet**
  - liiketoimintaan liittyvät innovatiiviset kokeilut (2.000 – 10.000 eur)
  - perustamistuki / yritystuki (5.000 – 35.000 eur)
    - aloittavalle yrittäjälle (yrityksen ikä 0 – 3 vuotta)
    - toimivalle yritykselle toiminnan kehittämiseen tai kansainvälistymiseen (uusi tuote tai uusi palvelu)
  - investointituki mm. rakentamiseen, koneiden ja laitteiden hankintaan sekä aineettomiin investointeihin (20 %)
- **yritysryhmän tuet** (3 – 9 yritystä)
  - yhteiset toimenpiteet (markkinointi, kansainvälistyminen, tuotekehitys, laatu)
  - yrityskohtaiset toimenpiteet (tuettavat toimenpiteet vahvistuvat myöhemmin)

Tukien saamiseksi tulee olla edellytykset jatkuvaan kannattavaan toimintaan. Pääsääntöisesti tuet kohdennetaan alle 10 henkilöä työllistäville yrityksille, mutta tukea voidaan myöntää myös 10 – 50 työntekijän pk-yritykselle.

Tuen saanti edellyttää, että toiminta tapahtuu Leader-ehtojen tarkoittamalla maaseudulla, jollaiseksi Seinäjoen keskusta-aluetta ei lueta. Tukiin liittyy toimialaan, tukien käyttökohteisiin ym. liittyviä rajoituksia. Kysy näistä ja muista Leader-rahoitukseen liittyvistä asioista paikallisesta Leader-ryhmästä:

Sijaintikunta	Leader-ryhmä	Lisätiedot
Ilmajoki	Liiveri	www.liiveri.net
Jalasjärvi	Liiveri	www.liiveri.net
Kauhava	Aisapari	www.aisapari.net
Kuortane	Kuudesta	www.kuudesta.net/
Kurikka	Suupohjan kehittämissyhdystys	www.suupohjankehittamisyhdystys.fi
Lapua	Aisapari	www.aisapari.net
Seinäjoki	Liiveri	www.liiveri.net

Leader-ryhmät, keskeiset tukikohteet:

liiketoimintaan liittyvät kokeilut
liiketoiminnan käynnistäminen
liiketoiminnan uudistaminen
investoinnit

ETELÄ-POHJANMAAN ELY-KESKUS

(elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus)

ELY-keskukset tukevat pk-yritysten perustamista, kasvua ja kehittymistä tarjoamalla neuvonta-, koulutus- ja kehittämispalveluja sekä rahoitusta. ELYn tavoitteena on nopeuttaa erityisesti kasvua ja kilpailukykyä, kansainvälistymistä ja pääsyä ulkomaisille markkinoille. ELYssä toimivat asiantuntijat tarjoavat ELYn asiakkaille myös Tekesin rahoitus- ja asiantuntijapalveluita, ks. tarkemmin kohta Tekes.

ELYn tuki-instrumentit samoin kuin tukikelpoisuudet eri instrumenttien kohdalla muodostavat kirjon, jonka tapauskohtaisista tulkintamahdollisuuksista kannattaa keskustella ELYn asiantuntijoiden kanssa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Tässä oppaassa ELYn tukia käsitellään seuraavasti luokiteltuina: yritysten kehittämispalvelut, yrityksen kehittämisavustus, keksintöjen kehittäminen ja kaupallistaminen, maaseudun yritystoiminnan erityistuet ja energiatuki.

YRITYSTEN KEHITTÄMISPALVELUT

Yritysten kehittämispalveluilla tuetaan pk-yritysten uudistumista: kasvua, kehittymistä, työllistämistä ja innovaatioiden kaupallistamista. Palveluilla myös autetaan yrityksiä varautumaan toimintaympäristöstä tai yrityksen sisäisistä tekijöistä johtuviin muutos- ja murrostilanteisiin. Palveluina ovat kehittämiskartoitus, analyysi, konsultoinnit sekä koulutus.

Palvelut ovat yrityksille maksullisia mutta huomattavalta osalta tuettuja. Palvelut tuottaa kilpailutetut asiantuntijayritykset. Lisätietoja saa osoitteesta: www.yritystenkehittamispalvelut.fi

YRITYKSEN KEHITTÄMISAVUSTUS

Yrityksen kehittämisavustusta voidaan myöntää harkinnanvaraisesti hankkeille, joilla arvioidaan olevan merkittävä vaikutus yrityksen

- käynnistämiseen, laajentamiseen tai uudistamiseen,
- innovaatiotoimintaan tai osaamisen vahvistamiseen,
- kasvuun tai kansainvälistymiseen,
- tuottavuuteen tai
- energia- tai materiaalitehokkuuteen.

Yrityksen kehittämisavustusta suunnataan erityisesti kasvuhakuisille ja kansainvälistyville sekä aloittamisvaiheessa oleville, uusia kehittyviä toimialoja edustaville pk-yrityksille.

Kehittämisyhteistyöstä voidaan myöntää sekä kehittämistoimenpiteisiin että investointeihin.

Avustettavat kehittämistoimenpiteet koskevat lähinnä

- uusien tuotteiden, palveluiden, tuotantoprosessien ja tuotantomenetelmien kehittämistä,
- liiketoimintaosaamisen kehittämistä,
- kansainvälistymisvalmiuksien kehittämistä (ml. kansainvälistymishankkeiden valmistelu),
- uuden teknologian käyttöönottoa tai
- tutkimus- ja kehittämistoimenpiteiden valmistelua.

Avustusta voidaan myöntää esimerkiksi ulkopuolisten asiantuntijapalvelujen ostamiseen, messuosallistumiseen, kansainvälistymistoimenpiteisiin liittyviin matkoihin, prototyypin valmistus- ja materiaalikuluihin, uuden avainhenkilön palkkamiseen ja yrityksen työntekijöiden palkkakustannuksiin. Yrittäjän tai toimitusjohtajan palkkakustannukset voidaan hyväksyä hankkeen kustannuksiksi erityisin perustein pääsääntöisesti vain aloittavien tai nuorten (alle 5 v.) yritysten tuotekehityshankkeissa.

Kehittämistoimenpiteissä tukitaso voi olla enintään 50 % hyväksyttävistä kustannuksista.

Investoinneilla tarkoitetaan joko aineellisista tai aineetonta investointia.

Aineellisia investointeja ovat maa-alueiden, rakennusten, koneiden, laitteiden ja kaluston hankkiminen. Investoinneissa tuetaan ensisijaisesti vain uusien koneiden ja laitteiden hankkimista. Rakentamiseen kohdistuvaa tukea voidaan myöntää pääsääntöisesti vain hakijayrityksen omaan käyttöön tulevien rakennusten kustannuksiin.

Aineettomia investointeja ovat ohjelmistojen, valmistusoikeuksien, käyttöilupien, patenttien, patenttioikeuksien, tietotaidon ja patentoimattoman teknisen tietämyksen hankinta.

Investoinneissa maksimitukitaso määräytyy aluetukitasojen mukaan vaihdelleen 10 – 35 % välillä yrityskoosta riippuen.

Investointitukea ei pääsääntöisesti myönnetä

- liikenteen toimialan investointeihin,
- sosiaali- ja terveystieteiden tavanomaisiin kalusto- tai kiinteistöinvestointeihin,
- korvausinvestoinneiksi katsottaviin hankintoihin,
- rakennetun kiinteistön tai maa-alueen ostoon tai
- tavanomaisesti katsottaviin tietotekniikkahankintoihin.

Kehittämisyhteistyöstä (kehittämistoimenpiteisiin tai investointeihin) ei pääsääntöisesti myönnetä

- vähittäis- tai tukkukaupoille,
- internet-pohjaisille verkkokaupoille,
- yksityishenkilöille kuluttajapalveluja tarjoaville yrityksille tai
- maa-, metsä- ja rakennusurakointitoimintaan.

Etelä-Pohjanmaalla

- pääpaino rahoittamisessa on vientiä aloittavien ja toimintaansa uusille markkina-alueille laajentavien pk-yritysten kansainvälistymisvalmiuksien parantamiseen ja muuhun yritystoiminnan merkittävään kehittämiseen tähtäävissä hankkeissa;

- avustuksia suunnattaessa huomioidaan Etelä-Pohjanmaan maakuntaohjelman teema *Uudistumiskykyinen elinkeinoelämä*, jossa painopistevalintoja ovat mm. kestävät ruokajärjestelmät ja biotalouden uudet ratkaisut (INKA) sekä älykkäät ja energiatehokkaat järjestelmät;
- kone- ja laiteinvestoinneissa avustusta voidaan myöntää pääsääntöisesti kyseessä olevan toimialan uutta teknologiaa edustavien uusien koneiden ja laitteiden hankintaan;
- avustusta ei myönnetä pienkaluston hankintaan;
- rakennushankkeita voidaan tukea valikoidusti;
- avustusta tuotantotilojen rakentamiseen (ei pienehköihin muutoksiin tai laajennuksiin) voidaan myöntää, kun kyse on merkittävästä kasvuun tai kansainvälistymiseen tähtäävästä hankekokonaisuudesta.

KEKSINTÖJEN KEHITTÄMINEN JA KAUPALLISTAMINEN

ELY-keskukset tarjoavat Tuoteväylä-palvelun kautta tukea ja neuvontaa yksityishenkilöiden ja mikroyritysten keksintöjen kehittämiseen ja kaupallistamiseen. Tavoitteena on auttaa jalostamaan keksinnöistä liiketoimintaa. Tuoteväylä-palvelu on saatavilla kaikista ELY-keskuksista. Toiminta on maksutonta ja luottamuksellista. Tuoteväylä-palvelu jakaantuu kahteen vaiheeseen: ensiarviointiin ja kehittämiseen.

Ensiarvioinnin tavoitteena on tunnistaa ideat ja keksinnöt, joilla on mahdollisuus kaupallistua ja onnistuessaan kasvaa kansainvälisillä markkinoilla sekä antaa suosituksia jatkotoimenpiteistä keksinnön kehittämiseksi.

Kehittämisvaiheessa apua voi saada mm. prototyyppien suunnitteluun ja teettämiseen, koetuotantoihin ja demonstraatioihin, keksinnön toimivuuden testaamiseen, tuotteistukseen (tuotesuunnittelu, muotoilu ym.), IPR-strategian suunnitteluun ja keksinnön suojaamiseen, palvelukonseptin luomiseen, kaupallistamiseen ja markkinointiin, tiimin rakentamiseen, yrittäjyysvalmennukseen, yhteistyökumppaneiden kartoitukseen ja hakuun, juridisiin asioihin, rahoituslähteiden ja rahoitustarpeiden kartoittamiseen, uutuustutkimuksiin sekä markkinoita, tekniikkaa tai valmistusta koskeviin selvityksiin.

MAASEUDUN YRITYSTUET

Maaseudun yritystuet on suunnattu maaseudulla toimiville pienyrityksille ja niitä voi hakea ELY-keskuksesta tai Leader-ryhmien kautta. Pääsääntöisesti tuet kohdennetaan alle 10 henkilöä työllistävälle yrityksille, mutta tukea voidaan myöntää myös 10 – 50 työntekijän pk-yritykselle. Tarkempia tietoja tuista, ks. kohta Leader-rahoitus.

Myös keskisuuri yritys voi saada maaseudun tukea, jos sen toimiala on elintarvikkeiden ensiasteen jalostus. Haku tapahtuu ELY-keskuksesta.

ENERGIATUKI

Yritys tai yhteisö voi hakea energiatukea sellaisiin ilmasto- ja ympäristömyönteisiin investointi- ja selvityshankkeisiin, jotka

- edistävät uusiutuvan energian tuotantoa tai käyttöä,
- edistävät energiansäästöä tai energiantuotannon tai käytön tehostamista tai
- vähentävät energian tuotannon tai käytön ympäristöhaittoja.

Energiatuella pyritään erityisesti edistämään uuden energiateknologian käyttöönottoa ja markkinoille saattamista. Yrityksille suunnattujen energiatukien määrä vaihtelee – hankkeen sisällöstä riippuen – tyypillisesti välillä 10 – 30 % hyväksyttävistä kustannuksista.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, keskeiset tukikohteet:

*pk-yrityksen uudistuminen
yrityksen pitkän aikavälin kilpailukyvyyn parantaminen
keksinnön/innovaation ensiarviointi
keksinnön/innovaation kehittäminen
maaseudun yritystoiminnan erityiset
ympäristömyönteisiin investointi- ja selvityshankkeisiin*

Lisätiedot: ely-keskus.fi

DOMRETOR OY INVESTOI KASVUUN

Domretor Oy on elintarviketeollisuuden sopimusvalmistaja, ruokaprovinssin premium-yritys, joka toimittaa valmisruokia ja puolivalmisteita elintarviketeollisuudelle, keskus- ja tukkuliikkeille sekä leipomoille. Tuotteet myydään kumppaneiden tuotemerkeillä. Yritys on perustettu vuonna 1999 ja sen pääomistajat ovat **Åsa** ja **Hannu Alanko**. Atria Suomi Oy osti 24,9 % Domretor Oy:n osakkeista loppuvuodesta 2013. Yrityksen tuotantolaitos sijaitsee Kauhavalla.

Yritys on laajentanut toimintaansa aika ajoin ja juuri valmistunut 4,0 m€:n investointi 2000 neliön laajennukseen kaksinkertaistaa yrityksen tuotantotilat. Yritys työllisti aiemmin 15 vakituista henkilöä, joiden lisäksi oli 30 kausityöntekijää. Investoinnin kautta, johon yritys sai Etelä-Pohjanmaan Ely-keskuksen myöntämää yrityksen kehittämistukea, syntyi 30 uutta työpaikkaa.

Elinkeinoministeri **Jan Vapaavuori** vihki kesäkuussa 2014 tehdaslaajennuksen käyttöön. Vapaavuori ylisti sitä, miten Etelä-Pohjanmaa on osannut luoda ruoka-alasta itselleen vahvan brändin ja kehui Domretorin panosta kauhavalaisena työnantajana.

– Asukaslukuun suhteutettuna Domretorin nyt luomat 30 uutta työpaikkaa vastaisi Helsingissä 1000 uutta työpaikkaa. Eli tämä on todella merkittävä investointi, jolla on tälle alueelle vahva työllistävä vaikutus, Vapaavuori sanoi.

Vihkiäisseremonian avauspuheissa Domretor Oy:n toimitusjohtaja Åsa Alanko korosti yrityksen halua vahvistaa omalta osaltaan Etelä-Pohjanmaan vahvaa asemaa Suomen Ruokaprovinssina.

– Nyt tehdyn laajennuksen myötä olemme entistäkin sitoutuneempia kasvattamaan yrityksestämme alueelle yhä vahvempaa elintarvikealan toimijaa. Elintarvikejalostajana uskomme suomalaiseseen puhtaaseen ruokaan ja kaikki käyttämämme pääraaka-aineet ovat kotimaisia, Alanko painottaa.

– Toiminnan laajentaminen oli meille ainoa vaihtoehto, koska halusimme säilyä kilpailukykyisinä ja nimenomaan sitoutua yhä tiiviimmin tämän alueen elintarvikeosaajaksi. Meille on myös tärkeää kantaa vastuuta alueen ihmisten hyvinvoinnista, Alanko jatkaa.

Kauhavan kaupunginjohtaja **Harri Mattila** kiitteli Domretorin panosta työpaikkakehityksen turvaamisessa.

– Hienoa on myös, että yritys luottaa perusraaka-aineisiin, joiden tuotanto on alueellamme ihan maamme kärkipäätä, Mattila sanoi.

Elinkeinoministeri Jan Vapaavuori (vas.), toimitusjohtaja Åsa Alanko ja Kauhavan kaupunginjohtaja Harri Mattila vihkivät Domretorin mittavan tehdaslaajennuksen.

ETELÄ-POHJANMAAN TE-TOIMISTO

(työ- ja elinkeinotoimisto)

YRITYKSILLE KOHDENNETUT TUET

TE-toimisto auttaa yrityksiä *työntekijöiden löytämisessä*. Yritysten käytössä on TE-toimiston ylläpitämä, maan laajin CV-hakupalvelu. Lisäksi TE-toimisto julkaisee työpaikkailmoituksen omilla kanavissaan, antaa henkilöhakuun ja työllistämiseen liittyvää neuvontaa, etsii kandidaatteja ja esittelee niitä rekrytoijalle sekä järjestää tarvittaessa rekrytointitilaisuuksia omilla tiloissaan.

Milloin työntekijää ei löydy Suomesta, auttaa TE-toimisto *työvoiman löytämisessä ulkomailta*. Erittäin paljon on panostettu osallisuuteen EURES-verkostossa (European Employment Services), joka välittää työvoimaa Euroopassa. Maksuttomat EURES-palvelut sisältävät mm. seuraavia asioita: auttaminen rekrytoinnin käynnistyksessä, yhteistyökumppanien etsintä työvoiman ajatelluista lähtömaista, työntekijäkandidaattien tiedusteluihin vastaaminen, hakemusten vastaanottaminen, esivalinnan suorittaminen sekä ulkomaisten työntekijöiden neuvominen suomalaiseseen työelämään liittyvissä kysymyksissä kuten oleskeluluvissa.

Mahdollista työntekijää voi kokeilla tuetusti (*työkokeilu*) ilman että hänen kanssaan on solmittu työsuhdetta tai sitouduttu sellaista solmimaan. Työkokeilussa selvitetään henkilön soveltuvuus johonkin työhön tai ammattiin. Kokeilu tapahtuu työtä tehdessä: henkilö tekee mihin hän sen hetkellä osaamisellaan ja intensiteetillään pystyy. Henkilö voi olla yhdellä työnantajalla kokeilussa enimmillään 6 kuukautta. Työkokeiluun osallistuva ei ole työsuhteessa työkokeilupaikan järjestäjään eikä työ- ja elinkeinotoimistoon, mutta hän voi saada kokeilun ajalla korotettua työttömyystuutta. Osaan työkokeilumaisista malleista (ns. RekryKoulutus ja monialakoulutus) kuuluu myös julkisesti tuettu perehdytyskoulutus, ks. tarkemmin alempana.

Yksi mahdollisuus tarjota ja teetättää työtä ilman työsopimusta ovat *opiskelijaharjoittelut*. TE-toimisto järjestää opiskelijoita ulkomailta yhteistyössä CIMOn kanssa, joka on kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus. CIMOn (www.cimo.fi) kautta tulevat harjoittelijat ovat jo suorittaneet tutkintonsa tai ovat opintojensa loppuvaiheessa (yliopistot, ammattikorkeakoulut tai muut ammatilliset oppilaitokset).

Jos työnantaja hakee Suomessa opiskelevaa henkilöä työharjoitteluun, kannattaa olla suoraan yhteydessä alueen oppilaitoksiin. Suomalaisessa koulutuspolitiikassa eletään vaihetta, jossa pakollisia työharjoitteluja on sisällytetty miltei kaikkiin tutkintoihin.

TE-toimisto voi myöntää työnantajalle palkkatukea työttömän henkilön palkkauskustannuksiin, jos työnhakijan sijoittuminen työmarkkinoille lähtee viivästymään. Palkkatukea voidaan antaa työsuhteessa tehtävään työhön ja oppisopimuskoulutukseen (ks. Oppisopimustoimisto). Tukea voi saada täysimääräisenä myös osa-aikaisen työntekijän palkkakustannuksiin. Palkkatuki on noin 650 – 1300 eur/kk. Tuen määrään vaikuttaa työllistettävän henkilön työttömyyden kesto sekä TE-toimiston arvio siitä, riittääkö minimituki kompensoimaan työllistettävän henkilön mahdollisesti tavanomaista heikompa tuottavuutta. Lisäksi *sosiaalinen yritys* (https://www.tem.fi/yritykset/sosiaalinen_yritys) voi saada palkkatukea vajaakuntoisten tai pitkäaikaistyöttömien henkilöiden palkkaukseen hieman muita yrityksiä paremmilla ehdoilla. Palkkatuen maksimikesto on lähtökohdaisesti 12 kk ja sosiaalisen yrityksen kohdalla 24 kk. Vajaakuntoisen henkilön kohdalla palkkatuki on mahdollista uusia tukikauden päätyttyä; tämä mahdollisuus koskee sekä tavallisia sekä sosiaalisia yrityksiä.

Työnantaja voi saada myös *työolosuhteiden järjestelytukea* korvaamaan vammaisen tai sairaan henkilön tarvitsemia välineitä yms. tai työpaikan ulkoisiin olosuhteisiin tehtäviä muutoksia, jotka ovat välttämättömiä henkilön työnteon kannalta ja joiden kustannukset ovat työnantajan taloudellinen tilanne huomioon ottaen merkittäviä. Tuella voidaan korvata myös toisen työntekijän antama apu henkilön työssä selviytymisen parantamiseksi.

TE-toimistolla on koulutustukia liittyen henkilöstön rekrytointiin sekä henkilöstön ja yrittäjäosaaamisen kehittämiseen. Apua voi saada myös henkilöstön vähentämis- tai lomautustilanteessa, jos irtisanottaville tai irtisanomisuhan alla oleville ihmisille kerrytetään koulutuksen avulla uutta osaamista ja autetaan heitä uuden ammatin tai työpaikan löytämisessä.

Rekrykoulutus on tarkoitettu tilanteisiin, joissa yrityksen tarpeisiin ei löydy ammattitaitoisia työntekijöitä. Valtio voi tällöin kattaa 70 % kustannuksista, joita henkilön päteväyttäminen tiettyyn tehtävään vaatii. Tässä tarkoitettu pätevyysjakso kestää pääsääntöisesti 3 – 9 kuukautta. Päteväyttäminen on usein luonnollista toteuttaa mahdollisimman pitkälti työssä-oppien: koulutettavat henkilöt tekevät normaalia työtä ja perehtyvät siten uuteen tehtäväänsä työnjohdon opastaessa.

Monialakoulutuksessa yritykseen työskentelemään tuleva henkilö ei ole koulutusaikana työsuhteessa yritykseen, vaan yritys maksaa koulutuksen järjestäjälle pientä osallistumismaksua. Koulutus kestää enimmillään 6 kk, josta yritystyöskentelyn osuus on 4,0 – 4,5 kk. Koulutuksen tavoitteena on koulutettavan valmentautuminen työtehtävään ja työllistyminen. Kokeilujakson päättyessä ei ole työllistämisvelvoitetta ja jos yhteistyö todetaan toimimattomaksi jo koulutusaikana, voidaan koulutus päättää välittömästi.

Monialakoulutus saa nimensä siitä, että ohjelmaan voi osallistua minkä alan yritys tahansa ja opiskelijaa voidaan valmentaa periaatteessa minkätyyppiseen tehtävään hyvänsä. Koulutukseen voidaan ottaa opiskelijoita yksin kappalein. Yritystyöskentelyn lisäksi opiskelija hankkii tietotaitoa niistä asioista, joita hänen – osaamistausta huomioiden – kannattaa vahvistaa selviytyäkseen mahdollisimman hyvin yritystehtävästään. Monialakoulutuksen kaltaista koulutusta järjestetään eri puolilla maata vähän eri nimillä. Monialakoulutuksen lisäksi käytössä on ainakin termit KEKO-koulutus ja FEC-koulutus.

Täsmäkoulutus on yrityksen ja sen henkilöstön tarpeisiin räätälöityä ammatillista perus- ja lisäkoulutusta. Tavoitteena on kehittää työntekijöiden ammattitaitoa tulevia työtehtäviä silmälläpitäen. Taustalla on usein yrityksen toimintaympäristössä tai käytettävässä teknologiassa tapahtuvat muutokset, jotka vaativat työntekijöiltä uudentyypistä osaamista.

Koulutuksen kesto on vähintään 10 päivää opiskelijaa kohden. Yleensä koulutus suoritetaan osin oppilaitoksessa ja osin uutta työtä ohjatusti tehden. Valtio maksaa koulutuksen kustannuksista 25 – 80 %. Tuen suuruuteen vaikuttaa annettavan koulutuksen ”yleisyys”. Jos koulutus voidaan tulkita henkilöä yleisemmin kuin vain nykyisen työnantajan tehtävissä hyödyttäväksi, nousee tukiosuus huomattavasti.

Muutoskoulutus auttaa yritystä irtisanomistilanteissa ja silloin, jos lomautettavien paluu aiempiin tehtäviin on epävarmaa. Valtio maksaa 80 % kustannuksista, kun koulutuksen avulla ihmisille kerrytetään uutta osaamista ja autetaan heitä uuden ammatin tai työpaikan löytämisessä. Koulutus voi kestää minimissään 10 päivää ja maksimissaan 2 vuotta; tyypillinen kesto on 3 – 9 kuukautta.

Sosiaalinen yritys voi saada työvoimapolitiittista avustusta yrityksen perustamiseen ja toiminnan vakiinnuttamiseen. Avustuksen myöntää ELY-keskus, mutta myöntämisen edellyksenä on, että se TE-toimisto, jonka toimialueella toiminta toteutetaan, puoltaa avustuksen hyväksymistä. Avustuksen määrä voi olla maksimissaan 75 % ELYn hyväksymistä kokonaiskustannuksista.

HENKILÖLLE KOHDISTETTU STARTTIRAHA

Starttirahalla turvataan alkavan yrittäjän toimeentuloa yritystoiminnan käynnistys- ja vakiinnuttamisvaiheessa enintään 18 kuukauden ajalta. Starttirahaa voi saada niin työtön työnhakija kuin palkkatyöstä, opiskelusta tai kotitöistä yrittäjäksi siirtyvä henkilö. Starttirahan myöntämistä harkittaessa kiinnitetään TE-toimistossa huomioita ainakin seuraaviin asioihin:

- yrittäjyys on sopivan tuntuinen vaihtoehto henkilölle työllistyä
- yrittäjyys on päätoimista
- henkilöllä on riittävät valmiudet aiottuun yritystoimintaan
- yritysidea tarjoaa mahdollisuudet jatkuvaan kannattavaan toimintaan
- starttiraha on tarpeellinen henkilön toimeentulon kannalta
- alan yritysten kilpailutilanne, jota starttirahalla ei saisi häiritä
- uuden yritystoiminnan tarve paikkakunnalla, jonne yritystä kaavailaan perustettavaksi

Starttiraha muodostuu perustuesta (2015: 32,80 eur/arki-pv = noin 700 eur/kk) ja lisäosasta, jonka suuruus vaihtelee tapausittain TE-toimiston harkinnan mukaan ollen enintään 60 % perustuen määrästä.

Etelä-Pohjanmaan TE-toimisto, keskeiset tukikohteet:

Työntekijän haku ja rekrytointi kotimaasta

Työntekijän haku ja rekrytointi ulkomailta

Mahdollisen työntekijän kokeileminen

Palkkaaminen

Palkkaaminen sosiaaliseen yritykseen

Työolosuhteiden järjestely

Rekrytoitavan kouluttaminen

Työntekijöiden osaamisen kehittäminen

Yrittäjän osaamisen kehittäminen

Työntekijän irtisanominen

Sosiaalisen yrityksen perustamis- ja toimintaedellytysten selvittäminen

Sosiaalisen yrityksen perustaminen ja sen toiminnan vakiinnuttaminen

Lisätiedot: www.te-palvelut.fi

FINNVERA

Valtion omistama Finnvera tarjoaa suomalaisille yrityksille lainoja, takauksia ja vienninrahoituspalveluja. Lisäksi Finnvera tekee pääomasijoituksia, antaa pääomalainoja ja välirahoittaa (mezzanine). Yhtiö täydentää rahoitusmarkkinoiden tarjontaa ja jakaa kannattavaksi arvioitujen hankkeiden rahoitusriskiä muiden rahoittajien kanssa. Lainoihin voi liittyä korkotukea (ml. korontasaus).

Lainat ja takaukset on tarkoitettu ensisijaisesti suomalaisille pk-yrityksille. Niitä voidaan käyttää esimerkiksi investointien, kehittämis- ja kansainvälistymishankkeiden, yritysjärjestelyjen ja käyttöpääoman rahoittamiseen.

Finnveran vienninrahoituspalveluilla pyritään turvaamaan suomalaisten vientiyritysten kilpailukykyä maailmalla. Vientitakuiden avulla yritykset ja rahoittajat voivat suojautua ulkomaankaupan riskeiltä, ja viejäyritykset voivat muuttaa pitkän maksuajan saatavia käteiseksi.

Finnveralla on lisäksi Venäjän markkinoihin liittyvä erityistehtävä. Suomalainen pk-yritys voi saada Finnveralta tukea Venäjälle etabloitumiseen liittyvään alustavaan hankeselvitykseen (pre-feasibility study), varsinaiseen hankeselvitykseen ja liiketoimintasuunnitelman laadintaan, koulutukseen ja asiantuntijoiden käyttöön tytäryhtiön alkuvaiheessa sekä venäläisen tytär- tai osakkuusyrityksen merkittävään kehityshankkeeseen.

Finnvera, keskeiset tukikohteet:

*Rahoituksen vahvistaminen
Kansainvälistymishanke, Venäjä*

Lisätiedot: www.finnvera.fi

TEKES

Innovaatorahoituskeskus Tekes rahoittaa kasvuun ja uuteen liiketoimintaan tähtäävien innovaatioiden kehittämistä. Tekesin tavoitteena on edesauttaa tutkimus- ja kehittämistoiminnan keinoin, että syntyy uusia tai merkittävästi uudistettuja palveluita ja liiketoimintakonsepteja, koetuotantoja ja demonstraatioita, toimintatapoja ja johtamiskäytäntöjä sekä tuotteita ja menetelmiä.

Kansainvälistymisestä kasvua hakevat pk-yritykset ovat Tekesin tärkein kohderyhmä. Tässä joukossa nuoret kasvuyritykset ovat erityinen painopiste, jolle Tekes kohdistaa noin kolmanneksen yrityksille suuntaamastaan rahoituksesta. Tekesin rahoitus voi olla avustusta tai lainaa. Myönnettyjä lainoja voidaan myös jälkikäteen konvertoida avustuksiksi.

Tekesin ohjelmat ja erilaiset kampanjat ovat ajankohtaisia, kohdennetuille aihealueille suunnattuja rahoitus- ja asiantuntijapalvelujen kokonaisuuksia. Niissä yritykset ja julkiset tutkimusyksiköt voivat kehittää uutta osaamista, verkottua ja vaikuttaa alan kehitykseen. Tällaisiin osaamisverkostoihin mukaan pääseminen on pk-yritykselle tietysti erityisen arvokasta.

Suomessa toimivat yritykset voivat saada Tekesin rahoitusta seuraaviin kohteisiin:

- Tuotteen, palvelun, osaamisen ja/tai menetelmän kehittämiseen, ml. pilottikokeilut ja testiympäristöjen kehittäminen.
- Organisaation, prosessien tai johtamisen kehittämiseen. Projekteissa edistetään työelämäinnovaatioiden syntymistä suomalaisilla työpaikoilla.
- Kansainvälisen kasvun suunnitteluun ja kansainvälistymisen valmisteluun. Projekteissa keskeistä on kansainvälisen kasvupotentiaalin ja asiakastarpeen selvittäminen.
- Liiketoiminnan nopeaan kasvuun ja kansainvälistymiseen. Tässä erityiskohteina ovat nuoret innovatiiviset nopean kasvun yritykset.
- Arvoverkkojen kehittämiseen. Arvoverkko muodostuu yrityksistä, joiden liiketoiminta kytkeytyy toisiinsa. Tekes rahoittaa arvoverkkoja, jotka tähtäävät liiketoiminta-alueensa merkittävään uudistamiseen.
- Tutkimukseen. Erityisenä painopisteenä on osallistuminen kansainvälisiin tutkimusohjelmiin, joissa Tekes voi rahoittaa suomalaista osapuolta.

Tekesin rahoitus voi kattaa osan projektin kustannuksista. Rahoitusta ei voida myöntää tavanomaiseen liiketoimintaan tai sen jatkuvaan kehittämiseen. Tekesin osuus määräytyy projektin uutuusarvon, markkinaetäisyyden sekä yrityksen koon mukaan. Yrityksen täytyy aina osoittaa, että sillä on uskottava resurssointi ja edellytykset kattaa projektin omarahoitussosuus sekä edellytykset tulosten hyödyntämiseen liiketoiminnassa. Karkea nyrkkisääntö on, että avustus on maksimissaan 50 % ja laina maksimissaan 70 % hankkeen kokonaiskustannuksista.

Suuret yritykset voivat saada Tekesiltä rahoitusta tutkimus- ja kehitysprojekteihin, jotka luovat pohjaa liiketoiminnan, arvoverkkojen ja elinkeinojen uudistumiselle. Tekes kannustaa suuria yrityksiä tutkimus- ja kehitystoiminnan kansainvälistämiseen sekä yhteistyöhön pk-yritysten ja tutkimusorganisaatioiden kanssa.

Tekes on rakentanut sivustolleen työkalun, jolla voi etukäteen tunnustella rahoitusmahdollisuuksia. Työkalu löytyy osoitteesta: www.tekes.fi/tunnustelu

Tekes, keskeiset tukikohteet:

Tuotteen, palvelun, konseptin kehittäminen
Työ- ja toimintaprosessien kehittäminen
Tuotantomenetelmien kehittäminen
Johtamisen, organisaation ja työyhteisön kehittäminen
Kansainvälistyminen
Kumppanuuksien/verkostojen kehittäminen
Tutkimus- ja kehitysprojektit

Lisätiedot: www.tekes.fi

OPPISOPIMUSTOIMISTO

Seinäjoen seudulla oppisopimuskoulutusta järjestävät Sedu Aikuiskoulutus ja Sopeva seuraavasti:

	Sedu	Sopeva
Ilmajoki	x	
Jalasjärvi	x	
Kauhava		x
Kuortane	x	
Kurikka	x	
Lapua	x	x
Seinäjoki	x	

Oppisopimus perustuu työnantajan ja opiskelijan määräaikaiseen työ- ja koulutussopimukseen, jossa oppiminen tapahtuu pääasiallisesti työpaikalla. Työpaikalla tapahtuvaa oppimista täydennetään oppilaitoksessa annettavalla opetuksella, jonka osuus koulutuksesta on 5 – 20 %.

Oppisopimusmallia voidaan hyödyntää koulutettaessa uusia työntekijöitä. Malli sopii myös nykyisten työntekijöiden ammattitaidon päivittämiseen, jos on tarve lisäkouluttaa henkilöä hänen omassa tehtävässään tai kouluttaa hänet kokonaan uusiin tehtäviin.

Oppisopimuskoulutuksessa olevalle henkilölle maksettava palkka on vähintään työehtosopimuksen mukainen minimipalkka. Palkka lasketaan yrityksessä toteutuvien työskentelypäivien osalta. Palkkaa ei makseta työpaikan ulkopuolella tapahtuvan opiskelun ajalta, jolloin opiskelija saa yhteiskunnalta opintososiaalisia etuja.

Oppisopimustoimisto maksaa työnantajalle koulutuskorvausta työpaikalla tapahtuvasta ohjauksesta. Tietyn edellytyksin oppisopimukseen voidaan hakea myös palkkatukea.

Yrittäjä voi myös itse kouluttautua oppisopimusmallilla suorittaen esim. perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkinnon. Työssäoppimisympäristö on tällöin oma yritys. Työpaikkakouluttajana toimii usein toinen yrittäjä tai joku muu alan ammattilainen. Koulutuskorvausta ei voida maksaa yrittäjän omalle yritykselle vaan ohjausraha maksetaan kouluttavalle yritykselle. Opintososiaaliset etuudet koskevat kuitenkin myös yrittäjää, jos oppilaitoksessa tapahtuvista opintojaksoista aiheutuu tulomenetyksiä.

Oppisopimustoimistot, keskeiset tukikohteet:

Palkkaaminen

Työntekijöiden osaamisen kehittäminen

Yrittäjän osaamisen kehittäminen

Lisätiedot: www.sopeva.fi

www.sedu aikuiskoulutus.fi/Suomeksi/Oppisopimus/Yhteystiedot

ARA

(Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus)

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) vastaa keskeisesti valtion asuntopoliitiikan toimeenpanosta. ARA kuuluu ympäristöministeriön hallinnon alaan.

ARA myöntää asumiseen ja rakentamiseen liittyviin hankkeisiin korkotukilainoja ja takauslainoja. Lisäksi ARA myöntää avustuksia, joita ovat mm. erityisryhmien investointiavustus, korjaus-, energia- ja terveyshaitta-avustukset, käynnistysavustus perusparantamiseen sekä avustukset uusien asuinalueiden infrastruktuurin rakentamiseen, aravavuokratalon purkamiskustannuksiin, asuinalueiden kehittämiseen sekä asumisneuvojatoimintaan.

ARAN kehittämistoiminnan tavoitteena on etsiä ja luoda asumista ja asuntorakentamista hyödyttäviä uusia ideoita. Kehitystoiminnan ajankohtaisia teemoja ovat mm. erityisryhmien asumisratkaisut, yhteisöllinen asuminen, uusiutuvan energian käyttö ja energiatehokkuuden lisääminen, teollisesti esivalmistettujen moduulien ja tilaelementtien hyödyntäminen sekä vanhan asuntokannan kehittäminen.

ARA, keskeiset tukikohteet:

Asumiseen ja rakentamiseen liittyvät hankkeet

Lisätiedot: www.ara.fi

FINNFUND

Finnfund on suomalainen kehitysrahoitusyhtiö, joka tarjoaa pitkäaikaista riskirahoitusta kannattaviin hankkeisiin kehitysmaissa ja Venäjällä. Se sijoittaa ensisijaisesti suomalaisten yritysten tai niiden yhteistyökumppaneiden hankkeisiin. Finnfund rahoittaa myös kohteita, joissa käytetään suomalaista teknologiaa tai osaamista, parannetaan merkittävästi ympäristön tilaa tai tuetaan kohdemaan taloudellista ja sosiaalista kehitystä.

Finnfund tarjoaa yrityksille osakepääomaa, välirahoitusta (mezzanine), investointilainoja ja takauksia. Rahoituskohde voi olla perustamis- tai laajennusinvestointi. Teollisten hankkeiden lisäksi Finnfund rahoittaa esimerkiksi energiantuotantoa, metsäteollisuutta, tietoliikennettä ja terveydenhuoltoa. Rahoituspäätöksiä arvioidaan muun muassa hankkeen kannattavuuden, kehitysvaikutusten sekä ympäristö- ja yhteiskuntavastuun toteutumisen perusteella.

Finnfund, keskeiset tukikohteet:

*hankkeet kehitysmaissa
hankkeet Venäjällä*

Lisätiedot: www.finnfund.fi

FINNPARTNERSHIP

Finnpartnershipin tavoitteena on lisätä suomalaisten ja kehitysmaiden yritysten ja liiketoiminnasta kiinnostuneiden toimijoiden kaupallista yhteistyötä niin, että hankkeiden tuloksena aikaansaadaan myönteisiä kehitysvaikutuksia kohdemaissa. Myönteisiä kehitysvaikutuksia voidaan saavuttaa esimerkiksi toimenpiteillä kohdemaissa tai vaikkapa tuonnilla kehitysmaasta.

Finnpartnership-liikekumppanuusohjelma tarjoaa suomalaisyrityksille kehitysmaaliiketoimintaan liittyviä ilmaisia neuvontapalveluja sekä taloudellista tukea hankkeen suunnittelu- ja kehitysvaiheisiin sekä koulutukseen. Tarkoituksena on, että yritykset saavat helposti tietoa kehitysmaiden uusista liiketoimintamahdollisuuksista ja yhteistyökumppaneista.

Liikekumppanuustuki on taloudellista tukea kehitysmaihin suuntautuvien etabloitumis- ja tuontihankkeiden suunnittelu-, kehitys- ja koulutusvaiheisiin. Tukea voi hakea suomalainen yritys tai muu toimija kehitysmaihin suuntautuvaan, pitkäaikaiseen, kaupalliseen yhteistyöhön tähtäävään ja liiketaloudellisesti kannattavaan toimintaan. Tuettavia hankkeita ovat muun muassa tytär-/yhteisyrityksen perustaminen, teknologian lisensointi sekä alihankinta.

Finnpartnershipin kautta suomalaiset yritykset ja järjestöt voivat hakea tukea kestäviin liikesuhteisiin tähtääviin tuontihankkeisiin kehitysmaiden toimijoiden kanssa. Finnpartnership jakaa tietoa kehitysmaatuontiin liittyvistä toimijoista, markkinoista ja tietolähteistä sekä tuontia ja vientiä harjoittavista yrityksistä.

Matchmaking-palvelun Partner Search-tietokannasta suomalaisyritykset voivat etsiä uusia yhteistyömahdollisuuksia kehitysmaista.

Finnpartnership, keskeiset tukikohteet:

Yrityksen perustaminen kehitysmaahan

Paikallisten työntekijöiden kouluttaminen kehitysmaassa

Teknologian ja ratkaisujen pilotointi kehitysmaassa

Kansainvälistymishanke, kehitysmaat

Alihankinta kehitysmaasta

Tuonti kehitysmaasta

Lisätiedot: www.finnpartnership.fi

FINPRO

Finpro auttaa suomalaisia pk-yrityksiä kansainvälistymään (Export Finland) ja hankkii Suomeen lisää ulkomaisia investointeja (Invest in Finland). Finpron tehtäviin kuuluu myös matkailijavirtojen lisääminen Suomeen, kun Matkailunedistämiskeskus MEK sulautui Finpro'hon 1.1.2015 alkaen (Visit Finland).

Export Finlandin tavoite on auttaa osaavia ja kilpailukykyisiä yrityksiä löytämään maailmalta liiketoimintamahdollisuuksia ja muuttamaan ne tuloksekkaaksi liiketoiminnaksi. Merkittävä osa Export Finlandin operaatioista tapahtuu teemoitettujen ohjelmien ja projektien puitteissa. Par'aikaa Finpro hallinnoi esim. puhtaaseen teknologiaan (Cleantech Finland), terveyteen ja hyvinvointiin (FinlandCare) sekä opetukseen ja oppimiseen (Future Learning Finland) keskittyviä hankkeita. Onnistuessaan

teemoitetut ohjelmat tarjoavat osallistujayrityksille hyvän alustan verkostoitua, tunnistaa ja luoda synergioita sekä olla ryhmänä kiinnostavampia mitä yksittäinen yritys yksin operoiden voisi olla.

Finprossa työskentelee yli 200 asiantuntijaa noin 60 toimipisteessä 40 eri maassa. Verkosto yhdistelee suomalaisen yrityskehityksen, eri toimialojen ja paikallisten markkinoiden asiantuntemista. Finpron palvelut sisältävät mm. markkinakartoituksia, market entry -vaihtoehtojen tutkimista, tapaamisten organisointia kohdemarkkinoilla sekä pk-yritysten neuvomista ja valmentamista.

Visit Finlandin tehtävä on edistää Suomeen suuntautuvaa matkailua. Visit Finland tukee alan yrityksiä ja yritysryhmiä kansainvälisille markkinoille tarkoitettujen matkailupalvelujen kehittämisessä ja markkinoinnissa.

Finpro, keskeiset tukikohteet:

Kansainvälistyminen, esitutkimus

Kansainvälisen yhteishankkeen valmistelu

Kansainvälistyminen, yritysten yhteishanke

Kansainvälistyminen, kaikki maat

Kansainvälisille markkinoille tarkoitettujen matkailupalvelujen kehittäminen ja markkinointi

Lisätiedot: www.finpro.fi

NEFCO

(Nordic Environment Finance Corporation)

Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiö NEFCO (Nordic Environment Finance Corporation) on kansainvälinen rahoituslaitos ja pohjoismaiden omistama organisaatio.

NEFCO rahoittaa ympäristöhankkeita Itä-Euroopassa, pääasiassa Pohjoismaiden lähialueilla. Etusijalla ovat hankkeet, jotka vähentävät kasvihuonekaasujen päästöjä, parantavat Itämeren ekologista tilaa tai vähentävät myrkyllisten saasteiden syntymistä. NEFCO on rahoittanut monipuolisesti ympäristöhankkeita Itä-Euroopan maissa. Tällä hetkellä NEFCO hallinnoi useita rahastoja, joiden tavoite on rahoittaa ympäristöhankkeita Venäjällä, Ukrainassa, Valko-Venäjällä, Moldovassa ja Georgiassa sekä Virossa, Latviassa ja Liettuaissa.

NEFCOn instrumentteja ovat lainat ja pääomainvestoinnit. NEFCO:n sijoitusportfoliossa on hankkeita mm. seuraavilla toimialoilla: kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus, mineraaliraaka-ainesten ja metallien hankinta ja käsittely, elintarviketeollisuus, maatalous, vesienkäsittely, energiantuotanto, kunnalliset palvelut, jätehuolto, ydinturvallisuus, ympäristönhuolto ja ympäristönhuoltoteknologian valmistus.

NEFCO myös hallinnoi rahastoja muiden ympäristöhankkeisiin resursseja tarjoavien tahojen puolesta. Näihin lukeutuvat muun muassa Euroopan komissio ja Pohjoismaiden hallitukset.

NEFCO, keskeiset tukikohteet:

Ympäristöhankkeita Itä-Euroopassa

Lisätiedot: www.nefco.fi

NIB (Nordic Investment Bank)

NIB on Islannin, Latvian, Liettuan, Norjan, Ruotsin, Suomen, Tanskan ja Viron yhdessä omistama kansainvälinen rahoituslaitos. NIBin visiona on vauras ja kestävä kehityksen mukainen Pohjoismaiden ja Baltian maiden alue, joten se arvioi kaikki rahoittamansa projektit kestävä kasvun näkökulmasta. NIBin instrumenttina ovat pitkäaikaiset lainat, joita se tarjoaa *kilpailukykyisin markkinaehdoin*.

Jäsenmaidensa kilpailukyvyyn edistämiseksi NIBin rahoittamat projektit tukevat tuottavuuden kasvua esimerkiksi kehittämällä tekniikkaa ja innovointia, inhimillistä pääomaa, infrastruktuuria ja markkinoiden tehokkuutta.

Parantaakseen ympäristön tilaa NIB lainoittaa projekteja, jotka lisäävät energiatehokkuutta, kehittävät kilpailukykyistä vähähiilistä taloutta, suojelevat ympäristöä ja edistävät puhdasta teknologiaa.

NIB, keskeiset tukikohteet:

Ympäristöhanke

Lisätiedot: www.nib.int

NOPEF (Nordic Project Fund)

Pohjoismaiden projektivientirahasto Nopef edistää pienten ja keskisuurten yritysten kansainvälistymistä EU:n ja EFTAn ulkopuolella. Ajankohtaisiin hankemaihin kuuluvat mm. Venäjä, Kiina, Intia, Thaimaa, Vietnamia, Brasilia ja USA.

Nopef myöntää korotonta ehdollista lainaa, jolla voi kattaa 40 % kansainvälistymishankkeen hyväksytyistä esitutkimuskustannuksista. Jos hanke toteutuu, muuttuu myönnetty lainasumma tueksi. Jos hanke ei toteudu, muuttuu 50 % myönnetystä lainasta tueksi.

Nopef tukee vakiintuneita yrityksiä, joilla on vankka talous ja riittävät hankeressurssit. Nopef priorisoi hankkeita, jotka liittyvät ympäristöön, ilmastoon ja vihreään kasvuun.

NOPEF, keskeiset tukikohteet:

Kansainvälistyminen, esitutkimus

Lisätiedot: www.nopef.com

POHJOIS-POHJANMAAN ELY-KESKUS

Kuljetustukien käsittely on keskitetty valtakunnallisesti Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle.

Kuljetustukijärjestelmällä ylläpidetään harvaan asuttujen alueiden pienten ja keskisuurten yritysten toimintaedellytyksiä vähentämällä pitkistä kuljetusmatkoista aiheutuvaa kustannusrasitetta.

Seinäjoen seudun yrityksiä kuljetustuki voi koskea vain, jos yrityksellä on tuotteita jalostavaa toimintaa kuljetustukeen oikeuttavilla alueilla. Kuljetustukea voidaan myöntää pk-yrityksen jalostamien tuotteiden kuljetuksesta, kun tuote on jalostettu Lapin, Pohjois-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan, Kainuun, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon tai Etelä-Savon maakunnan alueella, taikka Kannonkosken, Karstulan, Kinnulan, Kivijärven, Kyyjärven, Pihtiputaan, Saarijärven tai Viitasaaren kunnassa.

**Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus,
keskeiset tukikohteet:**

Kuljetus

Lisätiedot: www.ely-keskus.fi

SUOMEN TEOLLISUUSSIJOITUS

Suomen Teollisuussijoitus Oy on valtion pääomasijoitusyhtiö, joka edistää pääomasijoitustoiminnan keinoin ja kansainvälisesti verkottuen suomalaista yritystoimintaa, työllisyyttä ja talouden kasvua. Teollisuussijoituksen toiminnan tavoitteena on yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tuottaminen taloudellisen tuloksellisuuden rinnalla.

Teollisuussijoitus sijoittaa sekä pääomarahastojen kautta että suoraan yrityksiin: yritysten nopeaan kasvuun, kansainvälistymiseen, yrityksistä versoviin uusiin liiketoimintahankkeisiin, merkittäviin teollisiin investointeihin sekä toimiala-, yritys- ja omistusjärjestelyihin.

Teollisuussijoitus keskittyy sijoitustoiminnassaan kaikkein lupaavimpiin yrityksiin edesauttaakseen niiden kasvua kansainvälisillä markkinoilla; pääoman lisäksi Teollisuussijoitus tarjoaa osaamista ja verkostoja. Teollisuussijoitus sijoittaa aina yhdessä ja samoin ehdoin yksityisten sijoittajien kanssa, josta näkökulmasta sen voi katsoa tarjoavan "vipua" yksityiselle pääomalle.

**Suomen Teollisuussijoitus,
keskeiset tukikohteet:**

Pääoman vahvistaminen

Lisätiedot: www.teollisuussijoitus.fi

TEM

(sis. Hämeen ELY-keskus ja Varsinais-Suomen ELY-keskus)

Suomen kilpailukykyä parantaakseen työ- ja elinkeinoministeriö kehittää yritysten toimintaedellytyksiä. Ministeriön välineitä työssä ovat yritysten kehittämispalvelut, yrityksille myönnettävä rahoitus, toimintaympäristöä kehittävä lainsäädäntö ja toimialojen kehittämishankkeet.

Yritysten kehittämiseen välittömästi tähtäävät toimet suoritetaan lähtökohtaisesti ministeriön alueorganisaatioiden eli ELY-keskusten kautta. Poikkeuksen tästä muodostavat kansainvälistymiseen liittyvät yritysten yhteishankkeet, joihin avustuksia myöntävät Hämeen ELY-keskus (Lahti) ja Varsinais-Suomen ELY-keskus (Turku) sekä työ- ja elinkeinoministeriön elinkeino- ja innovaatio-osasto (Helsinki).

Hämeen ELY-keskus käsittelee kansainvälisiin näyttelyosallistumisiin liittyvät hakemukset, pois lukien matkailua ja luovia aloja koskevat yhteishankkeet.

Varsinais-Suomen ELY-keskus käsittelee vientiverkostoja ja kumppanuusohjelmia koskevat hakemukset, pois lukien matkailua ja luovia aloja koskevat yhteishankkeet.

Työ- ja elinkeinoministeriön elinkeino- ja innovaatio-osasto käsittelee kaikki matkailua ja luovia aloja koskevat yhteishankkeet sekä kaikkien muiden alojen yhteishankkeet, **poislukien** näyttelyosallistumisiin, vientiverkostoihin ja kumppanuusohjelmiin liittyvät hakemukset.

Yhteishankkeissa tulee olla osallistujina vähintään neljä yritystä. Avustusta voidaan käyttää suomalaisen vientitarjonnan ja suomalaisen osaamisen tunnetuksi tekemiseen uusilla markkina-alueilla, markkinaosuuksien laajentamiseen sekä yritysten kansainvälistymistä tukeviin suomalaisten vientiyritysten yhteisiin vienninedistämistapahtumiin.

Työ- ja elinkeinoministeriö, keskeiset tukikohteet:

Kansainvälistyminen, yritysten yhteishanke
Kansainvälistyminen, kaikki maat

Hämeen ELY-Keskus, keskeiset tukikohteet:

Kansainvälistyminen, yritysten yhteishanke
Kansainvälistyminen, kaikki maat

Varsinais-Suomen ELY-keskus, keskeiset tukikohteet:

Kansainvälistyminen, yritysten yhteishanke
Kansainvälistyminen, kaikki maat

Lisätiedot: www.tem.fi/yhteishankkeet

TYÖELÄKEYHTIÖT

YEL-vakuutus antaa yrittäjälle kattavan sosiaaliturvan, eikä sitä voi korvata vapaaehtoisilla vakuutuksilla. YEL on lakisääteinen. Ensimmäistä kertaa YELin piiriin tuleva yrittäjä on kuitenkin oikeutettu saamaan 22 %:n alennuksen ensimmäisten 48 kuukauden aikaisista YEL-maksuistaan. Alennus koskee myös TyEListä YELin piiriin siirtyviä yrittäjiä. Alennuksen voi saada toiseenkin yrittäjätoimintajaksoon, jos alennukseen oikeuttavia kuukausia on jäänyt aiemmalta jaksolta käyttämättä. Kokemuksen perusteella oleellista YEL-alennuksessa on, että yrittäjä itse tietää ja muistaa pitää huolen, että eläkeyhtiöiden tietojärjestelmät muistavat huomioida alennuksen.

Tavanomaisten sijoituslainojen rinnalla työeläkeyhtiöt myöntävät asiakkailleen ns. TyEL-takaisinlainoja, joiden saamiseen työnantajalla on subjektiivinen oikeus: asiakasyrityksen eläkevakuutusyhtiölle maksamista vakuutusmaksuista osa rahastoituu, ja kertynyt rahasto on asiakkaan takaisin lainattavissa sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien määräysten mukaisesti. TyEL-takaisinlaina vaatii vakuutusyhtiön hyväksymän turvaavan vakuuden, joka voi olla esimerkiksi pankin tai muun luottolaitoksen myöntämä lainatakaus. Minimissään lainattavan rahasto-osuuden on oltava 5000 euroa.

Työeläkeyhtiöt, keskeiset tukikohteet:

Aloittavan yrittäjän YEL
Rahoituksen vahvistaminen

Lisätiedot: työeläkeyhtiöt

TYÖSUOJELURAHASTO

Työsuojelurahasto edistää tapaturmavakuutusvelvollisten työnantajien ja näiden palveluksessa olevien työntekijöiden etua. Työsuojelurahaston toimintaa valvoo työsuojelusta ja sen valvonnasta vastaava sosiaali- ja terveysministeriö.

Kehitysmäärärahalta tuetaan hankkeita, joiden tarkoituksena on tutkimukseen perustuen kehittää organisaation toimintaa tai ratkaista työelämän ongelmia suunnitelmallisella ja korkeatasoisella tietotaidolla. Tavoitteena on synnyttää uutta tietoa, jolla on käytännön merkitystä myös muille työyhteisöille.

Kehittämisavustus on tarkoitettu Työsuojelurahaston toimialaan kuuluvan tutkimustiedon soveltamiseksi käytäntöön. Tavoitteena on tukea työelämän kehittämistä sellaisen toimivan, tuottavan ja turvallisen työympäristön aikaansaamiseksi, jossa henkilöstö voi hyvin ja kehittyä.

Työsuojelurahasto, keskeiset tukikohteet:

Työorganisaation kehittäminen
Työyhteisön kehittäminen
Työprosessien ja toimintaprosessien kehittäminen
Tuotantomenetelmien kehittäminen

Lisätiedot: www.tsr.fi

4

Lisänäkökulma

LISÄNÄKÖKULMA 1: EU:n erityisohjelmat pk-yrityksille

EU:lla on monenlaisia rahastoja, ohjelmia ja hankkeita, joilla pyritään tukemaan ja kehittämään monia asioita (lisätiedot / EU-asiat yleisesti: www.eurooppatiedotus.fi). Pääsääntöisesti nämä rahoitukset eivät ole yritysten suoraan haettavissa, vaan ne kanavoituvat erilaisten välittäjäorganisaatioiden kautta. Tästä on muutamia poikkeuksia, joista ainakin seuraavista suomalaisen pk-yrityskentän on hyvä olla tietoinen.

HORIZON2020 -OHJELMA

Ohjelma tukee innovatiivisia pk-yrityksiä, joilla on suuri kasvu- ja kehityspotentiaali ja tahto kansainvälistyä. Ohjelma on avoin kaikille pk-yrityksille toimialasta riippumatta. Tukea on saatavissa kolmeen seuraavasti nimettyyn kehitysvaiheeseen:

vaihe 1: konsepti ja toteutettavuuden arviointi

vaihe 2: tutkimus ja kehitys, demonstrointi, markkinareplikointi

vaihe 3: kaupallistaminen

Ensimmäisessä vaiheessa kartoitetaan edellytyksiä ja tehdään markkinatutkimusta sekä arvioidaan tuotteen/palvelun tekninen ja kaupallinen potentiaali. Tähän myönnetään EU-rahoitusta noin 50 000 euroa, ja hankkeen tulisi olla pituudeltaan noin kuusi kuukautta.

Toisessa vaiheessa tuotetta/palvelua testataan, tavoitteena markkinoille päätyminen. EU:n rahoitusosuus on 1,0 – 2,5 miljoonaa euroa ja enintään 70 % hankkeen kokonaiskuluista. Toisessa vaiheessa hankkeiden tulisi olla kestoltaan 1 – 2 vuotta.

Kolmanteen vaiheeseen ei saa suoraa tukirahoitusta, vaan siihen on tarjolla tukipalveluita sekä ”matalan kynnyksen” laina- ja pääomajärjestelyjä.

Prosessin aikana yrityksiä tukee Enterprise Europe Network’in Suomen verkosto erityisen mentoointivälineen avulla. Horizon2020 -ohjelmaa suomalainen viranomaiskumppani on TEKES.

Lisätiedot:

www.tekes.eu/horisontti-2020/

ec.europa.eu/programmes/horizon2020/

COSME -OHJELMA

COSME (Programme for the Competitiveness of Enterprises and SMEs) on yritysten kilpailukykyä ja pk-yrityksiä koskeva ohjelma vuosille 2014 – 2020. Tavoitteena on parantaa pk-yritysten rahoituksen saantia niin pääoma- kuin velkarahoituksenkin muodossa, pääsyä markkinoille, edistää unionin yritysten kilpailukyyn ja kestävyuden toimintaedellytyksiä sekä yrittäjyyttä ja yrittäjyyskulttuuria.

Tavoitteisiin pyritään

- luomalla parempia olosuhteita yritysten perustamiselle ja kasvulle
- parantamalla pk-yritysten rahoitusmahdollisuuksia
- helpottamalla pk-yritysten pääsyä markkinoille erityisesti EU:n sisällä mutta myös globaalisti Enterprise Europe Networkin avulla
- auttamalla yrittäjiä tukemalla kouluttautumista, parantamalla yritysten toimintaympäristöä ja tukemalla erityisryhmiä kuten nuoria, vanhoja ja naisyrittäjiä

Lisätiedot:

<http://ec.europa.eu/easme/en/cosme-eu-programme-competitiveness-enterprises-and-small-and-medium-sized-enterprises-smes>

EUROSTARS2 -OHJELMA

Ohjelmasta rahoitetaan tutkimusta tekeviä pk-yrityksiä, jotka investoivat vähintään 10 % liikevaihdostaan tai kokoaikavastaavien työpanoksesta tutkimus- ja kehitystoimintaan. Tutkimuksen tulee olla ylikansallista.

Tarkoituksena on edistää pk-yritysten markkinasuuntautunutta tutkimustoimintaa uusien tai parannettujen tuotteiden, prosessien ja palveluiden tuomiseksi markkinoille sellaisissa yrityksissä, joilla ei ole aiempaa kokemusta maan rajojen ylittävästä tutkimuksesta. Tarkoituksena on myös edistää eurooppalaista tutkimusta ja kehittää tutkimusta tekevien eurooppalaisten pk-yritysten julkisen rahoituksen saatavuutta, tehokkuutta ja vaikuttavuutta koordinoimalla, yhdenmukaistamalla ja synkronoimalla kansallisia rahoitusmekanismeja.

TEKES toimii Eurostars2 -ohjelman suomalaisena viranomaiskumppanina.

Lisätiedot:

<http://www.tekes.fi/eurostars/>
<http://www.eurostars-eureka.eu/>

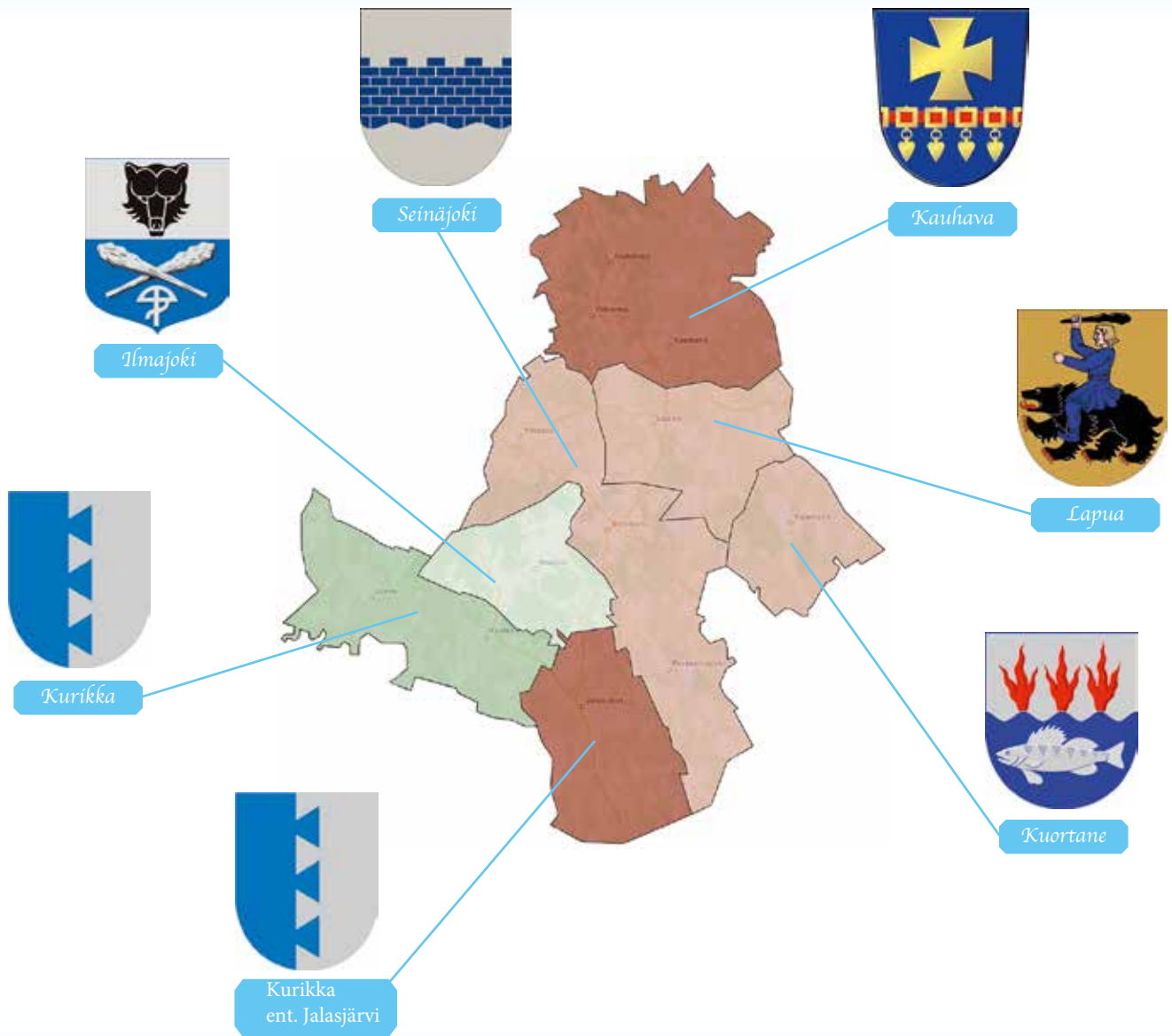
LISÄNÄKÖKULMA 2: välillisesti tarjolla olevia EU:n hankerahoja

EU:lla on kaksi rakennerahasto-ohjelmaa, joiden toiminta-alueeseen Suomi kuuluu: Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR) ja Euroopan sosiaalirahasto (ESR). Näiden rahastojen puitteissa tehtävät toimenpiteet on integroitu yhdeksi valtakunnalliseksi ohjelmaksi ”Kestävää kasvua ja työtä 2014 – 2020”. Ohjelmassa on viisi toimintalinjaa, joilla tuetaan erityisesti työllistymistä ja pk-yritysten kilpailukykyä. Läpileikkaavana teemana on vähähiilisen talouden edistäminen. Toimintalinjat ovat:

- Pk-yritysten kilpailukyky (EAKR)
- Uuden tiedon ja osaamisen tuottaminen ja hyödyntäminen (EAKR)
- Työllisyyden ja työvoiman liikkuvuus (ESR)
- Koulutus, ammattitaito ja elinikäinen oppiminen (ESR)
- Sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta (ESR)

Rakennerahastojen rahoittamien hankkeiden hallinnointi ei sovi yrityksille, vaan se tapahtuu erilais- ten julkis- ja puolijulkistyyppisten välittäjäorganisaatioiden kautta. Yritykset voivat kuitenkin hyötyä rakennerahastohankkeista liittymällä niihin osapuoliksi silloin, kun hanke osuu yksin yrityksen kehittämistarpeiden kanssa. Välittäjäorganisaatiot ovat koulutuskuntayhtymien, yliopistojen ja korkeakoulujen, seudullisten kehittämissyhtiöiden ja kuntien kaltaisia toimijoita.

Lisätiedot:
www.rakennerahastot.fi

YRITYSTUKIOPAS 2017